

og Berlin gaar over Lithauens og Polens Hoveder.

Det store Spørgsmaal er, hvor Lithauen vil vende sig hen. Er der virkelig nogen Mulighed for den Tanke, der mer og mere arbejder i visse Hjørner, at Lithauen, som jo for Krigen var en Del af det gamle Polen, nu skulde drives frem til en Sammenlutning med den ny polske Republik? Det synes i hvert Fald foreløbig det eneste Halmstraa, der flyder, som Venner af Freden kan gribe efter.

I flere Uger er der fra England og Polens Side, baade direkte og indirekte gennem Folkeforbundet øvet et Pres paa Lithauen for at tvinge det ind i en Forstaelse med Polen. Man har brugt Sovjets svigtende Udenrigspolitik som Skræmmebillede. Smetona-Woldemaras fascistiske Diktatur befinder sig i en vanskelig Stilling, baade indenrigs og udenrigs. Hele Memelspørgsmaalet har holdt det i en permanent nervøs Tilstand, og det er ikke umuligt, at Woldemaras alene af den Grund kunde drives mod Warszawa. Hans Tanker kredser i hvert Fald foreløbig om Kompromis'er, om en Deling af Spørgsmaalet, saaledes at Byen Wilna forblev ved Polen, og Distriktet Wilna tilfaldt Lithauen. Men denne Vej er ufarbar, saalænge Pilsudski sidder ved Roret i Polen.

Om indvendige Hindringer ligger Woldemaras imod. Diktaturet bygger først og fremmest paa Hæren. Men selv i denne begynder den fra Oppositionspartiet, det kristelig-demokratiske Parti, organiserede Propaganda mod Forfatningsændringen fra i Fjor at faa Fodfæste. Woldemaras er altsaa henvist til at søge Forstaelse med sine bitreste Fjender, de kristelig-demokratiske, der paa sit Program har en Tilnærmelse til Polen.

Hvis altsaa virkelig det lithauiske Diktatur opnaar Føling med Landets største Oppositionsparti, hvad iøvrigt langtfra er givet, kunde det være Vejen frem med en fredeligere Ordning af det østeuropæiske Problem.

Frå úttheiminum.

Prinsessens Bryllup med Russeren.

Den nye Skandale indenfor Hohenzollerhuset, den 62-aarige Prinsesse Victorias Ægteskab med den 23-aarige Russer, er i fuld Udvikling. Victoria var i sin Tid gift med den nu afdøde Hertug af Schaumburg-Lippe, og indignationen over hendes Ægteskabsplaner med den fattige Russer er uhyre i kejsertrø Kredse. Men ogsaa i kirkelige Kredse er man fortvivlet. Dog, hvad nytter det, Kejseren, der er Hohenzollernslægtens Øverste, har givet sin Tilladelse, og hvorledes skulde han iøvrigt sige nej med Hermine in mente.

Men de kirkelige Autoriteter har erklæret Ægteskabet for stridende mod Moralen og vil ikke vie de to.

Hvem Brudgommen er, er der ingen, der rigtig véd. Han har levet blandt de russiske Flygtninge i Berlin og var kendt paa Kurfyrstendams Spillebuler og Bohemekaféer. I nogen Tid var han forsvunden; man troede, han var taget af Politiet, men saa dukkede han pludselig op, rigeligt forsynet med Mont, og lidt efter kom Rygtet ud om, at den 62-aarige Prinsesse vilde

skænke ham sin Haand. Den gamle Prinsesse blev bestormet med Bonner om at dementere, men hun spaserede glad med sin Russer under Armen gennem Bonns Gader. Hendes Slot ligger i Nærheden.

Men nu er intet Tilbagetog muligt. Standesamt (Giftfogden) i Bonn meddeler:

Vi tilkendegiver herved til almindelig Efterretning, at Alexander Subkow, boende i Bonn (uden Erhverv), og Frederikke Amalie Wilhelmine Victoria, Prinsesse af Schaumburg-Lippe, vil indgaa Ægteskab.

Altsaa intet Haab mere for de grædende Monarkister. Prinsessen tager sin Russer som Wilhelm tog sin Hermine.

Den Literære Nobelpris.

Den literære Nobelpris blev tildelt Fascismen. Mussolines Kandidat, den ganske ukendte italienske Forfatterinde Grazia Delédas fik Prisen for 1926.

Det svenske Akademi har fornylig staaet ret for Hr. Mussolini, idet det har tildelt Diktatorens Protegé, den ganske ukendte italienske Forfatterinde Grazia Delédas den literære Nobelpris for 1926.

Meddelelsen herom vil utvivlsomt vække megen Utilfredshed i den literære Verden, og det svenske Akademis mærkelige Handling vil betyde, at det for Fremtiden er en meget tvivlsom Ære at blive Nobelpristager.

Forøvrigt er det jo ikke første Gang, at Nobelkomitéen uddeler Prisen til Folk, der i offentligt Omdømme synes ganske uæverdige dertil. Tænk paa den uforstaaelige Fredsprisuddeling sidste Aar. Det var den engelske Udenrigsminister, Krigsmageren Chamberlain og diverse andre fra det europæiske Blodbad velkendte Personer, der fik Fredskorset hæftet paa deres Frakkeopslag. Forstaa det, hvem der kan.

Grazia Delédas Navn blev allerede nævnt i Forbindelse med Noberprisen for et Par Maanedes siden. Det forlod, at Hr. Mussolini personligt havde bedt Nobelkomitéen om, at den italienske skrivende Dame fik Præmien, men ingen troede, at Komitéen vilde bringe Uddelingen ned i et saa lavt Plan. Den samlede Presse Verden over trak paa Smilebaandet, da Grazia Delédas Navn blev bragt i Forbindelse med den literære Nobelpris, men Mussolini har trods alt formaaet at føre sit Forslag igennem. Nobelkomitéen bør nu gøre Skridtet fuldtud og give selve Mussolini Fredsprisen.

Hr. Kragh forhaaner et Rigsdagsudvalg.

Folketingets Udvalg om Krisehjælpen afholdt Møde. Formanden Knud Kristensen havde vist Udvalget den sjældne Hensynsfuldhed at blive borte. De af Udvalgets Mindretal ønskede Oplysninger fra Indenrigsministeriet forelaa endnu ikke, og der forelaa heller ikke nogen Meddelelse om Aarsagen.

Mindretallet ønskede forskellige Oplysninger om Antallet af de Arbejdsløse, som staar fuldstændig uden Hjælp, om Kommunernes Udgifter til Understøttelser og andre Foranstaltninger mod Arbejdsløsheden.

Hr. Kragh har de fleste af disse Oplysninger liggende i Ministeriet, men han har endnu ikke kunnet bekvemme sig til at lade Udvalget faa Materialet.

Det er en ganske enestaaende Tilstandsættelse af et Rigsdagsudvalgs Ret til at forlange Oplysninger og et grimt Forsøg

paa at sabotere Udvalgets Arbejde for at hjælpe de Arbejdsløse.

Ved Mødet blev der indkaldt Ændringsforslag. Forhaabentlig vil det lykkes at føre Forslaget frem til 2. Behandling i Salen, saaledes at de Herrer Venstre og Højre kan blive stillet overfor deres Ansvar i denne Sag.

Ungarsk Falskner-Affære i Paris.

En stor Falskner-Affære, om trent lige saa stor som den ungarske Prins Windisgrats Penge-seddelfabrikation, er opdaget i Paris.

Ogsaa denne Gang er det Ungarnerne, der er Falskneriernes Ophavsmand.

Sagen gaar i Korthed ud paa følgende:

Da Krigen sluttede, blev alle ungarske Statsobligationer værdiløse. Men de Obligationer, som var paa franske Hænder, blev i Følge Aftale under Fredsforhandlingerne i Trianon forsynet med et særligt Stempel og skulde saa honoreres med 33 pCt. af deres Paalydende. Disse 33 pCt. maatte den ungarske Stat udrede.

Nu er den kendte ungarske Rentier Blumenstein blevet overbevist om at have opkøbt omtrent et helt Vognmandslæs af de værdiløse ungarske Obligationer. Han har derpaa fremstillet en Kopi af det Stempel, som er anbragt paa de ungarske Obligationer i fransk Eje, og har derpaa omsat for ca. 20 Mill. Guldfrancs af disse i Frankrig.

Man mener, at Tabet vil falde tilbage paa den ungarske Stat, idet Obligationer forsynede med det paagældende Stempel skal honoreres af den ungarske Stat.

Man mener, at en Mængde Personer er kompromitteret. Deriblandt en Række højstaaende Embedsmænd.

Det engelske Parlament.

Det engelske Parlament er traadt sammen til en Mødeserie, som vil vare til og under Jul.

I Underhuset kom det til livlige Scener, da Baldwin viste sig i Salen. Gallerierne var tæt besat af hans Tilhængere, som hilste ham med stærkt Bifald.

»Daily Herald« skriver, at denne enestaaende Demonstration for den vaklende Regering vel maa være arrangeret i Erkendelse af, at den trænger til Afstivning.

Fiskemarkedet.

(Telegram til Amtet).

København, d. 8.—11.—27.

Barcelona. Tilførsel (Tons) af islandsk Klipfisk 266. Priser (Ptas. pr. 40 kg) for 1. Kl. Klipfisk 61/58. Beholdninger (Tons) af alle Klipfiskesorter 600.

Bilbao. Tilførsel (Tons) af dansk (færøsk) Klipfisk 469, islandsk 519, norrø 381, engelsk 100. Beholdninger (Tons) af dansk (færøsk) Klipfisk 400, islandsk 1000, norsk 250, engelsk 100. Priser (Ptas. pr. 50 kg) for dansk (færøsk) Klipfisk uforandret. Norsk Klipfisk 62/70, engelsk 51/68. Efterspørgsel aftagende.

Genua. Markedet flovt. — Efterspørgsel aftagende. — Priser uforandret undtagen for islandsk Saltfisk stor (Lire pr. 100 kg) 240. Tilførsler fra Island D/S. »Secalverte« 785. Fra Norge »Bravo« 23. Fra England ialt 128. Fra Holland E/S. »Vesta 12.

120.000 Kroner.

(Telegram til »Føroya Social-Demokrat«).

København, d. 18.—11.—27.

Finansudvalget har billiget, at der paa Tillægsbevillingsloven optøres 120.000 Kr. til Projektering af og Paabegyndelse af nye Vejanlæg paa Færøerne.

Er det nu endelig sket, at Færøerne faar de Midler af den danske Statskasse til Udhedring af vore — mildest talt elendige — Vejforhold? Ja, naar man først har gennemgaaet »Dimmakættinges« Lørdagsnummer og omhyggeligt studeret Telegrammet, som der har faaet Navn af Kørevejene, uden at finde ud af, hvad Hensigten med dette Telegram i heletaget har været, dristes man til at spørge, hvor stort Pengebeløb der er stillet til Spareministerens Disposition til Paabegyndelse af Vejarbejdet paa Færøerne.

Da der under Lagtingsamlingen 1927 forelaa mange Krav og Forespørgsler om Veje paa Færøerne, og Ministerens Ord fra sidste Rigsdagsamling lod paa den for vore Øjne svimlende Sum: 900.000 Kr., var den menige Mand paa Bygd og i By falden til de Tanker, at Ministeriet nu vilde lade en Del af de i Danmark foretagne Nedskæringer komme Færøerne til Gode, for at vi ogsaa kan hente Erfaring i, at det alligevel betaler sig — selv om man er pisket dertil — at bruge mindre, hvad der paastaas er en direkte Aarsag af at fortjene mindre! Arbejdsløsheds-Problemet er løst paa den nette Maade at man skærer ned paa Lønningerne og hvor dette ikke viser sig at forslaa — Afskedigelse.

Er det disse paa den Maade opsparede Midler, hvormed den danske Statskasse, nu skal yde Bevillinger til Vej m. v. paa Færøerne, ja, saa er der ikke saa faa, der har mere Medlidenhed med de Stakler, som har været ude for Nedskæringer, end for den eller de heldige Kommuner paa Færøerne, der faar Andel i denne Velsignelse.

Som det fremgaar af vort Telegram er den tilsigtede Sum ikke saa svimlende høj — den er snarere ironisk lav — 12.000 Kroner i klingende Mønt. Men hertil kommer vel sagtens og saa at en stor Del af Summen vil blive benyttet til Projektering af Veje, for det kan vel ikke være Hensigten at benytte »det hele« til Begyndelse. Forhaabentlig er det Begyndelsen til Begyndelse paa Tilskud til Køreveje paa Færøerne. Denne Gang meddeles det at der kun er 4 Nuller, der danner Hale til 12 Tallet; man havde i det mindste ventet, at naar det i Rigsdagen en Gang naaedes saa vidt med at bevige Midler til Vejanlæg paa Færøerne — vilde dette 12 Tal være anbragt foran for 5 Nuller. —

Da mange af de allerede projekterede Veje anslaaes til at ville koste fra 140.000—170.000, havde man her paa Færøerne dog gaaet udfra, at der vilde komme mere ud af det »Sam-arbejde og Forstaelse«, der er mellem den færøske Statstidende »Dimmakætting«, Lagtingets Fler-talsparti og den nuværende Folketingsmand — end 120.000 Kroner til Anlæg og Projektering af Veje paa Færøerne.

Rovets Fordeling.

Formueejerne faar nu 10 Mill. Kr. stillet til Raadighed som det foreløbige Udbytte af den gennemførte *Nedskæring*. Summen er ikke imponerende, naar man erindrer, at Tjenestemænd, Aldersrentenydere, Arbejdsløse, Invalid, Syge etc. har maattet afgive ca. 50 Mill. Kr., hvoraf en betydelig Part vel er sparet af Staten, men til Gengæld maa udredes af Kommunerne. Rovet var stort, men Røverens Udbytte ringe. Det gør dog ikke Princippet mere tiltalende. De *fattigste* er skaaet ned for at de *rigeste* kan faa Lettelser. Overklassepolitikken, der broderligt forener Højre og Venstre, viser sit sande Ansigt ganske usminket.

Der er dog ikke Tale om en almindelig Nedsættelse af Formueskatten. Der skal ydes Lettelser efter *Ansøgning* og efter særdeles indviklede Regler, der vil bebyrde Kommunerne med betydelige nye Administrationsudgifter. Lettelsen skal tilfalde de Formuer, der afkaster for ringe Udbytte i Forhold til Skatten, d. v. s. de *slet anbragte Formuer*, de mest *passive* Kapitaler. Saa langt fra at være en Opmuntring til Initiativ og Foretagsomhed er Forslaget en Præmie paa manglende Evne til at frugtbare Formuerne. Blandt andet vil Forslaget i høj Grad *hæmme Jordudstyknngen* ved at aabne Adgang til Fritagelse for Skat i stor Udstrækning for de Formuer, der er anbragt i urentable Godser og Pragthygninger. Skatterne virkede hidtil som en Tilskyndelse til at bortselge Jorden og udstykke Godserne. Hr. Neergaards Forslag vil virke i modsat Retning.

I sin Forelæggelsestale gjorde Finansminister Neergaard Forslaget til et Ultimatum. Det skal være gennemført i Begyndelsen af næste Maaned. Overklassens Julegave skal være færdig i rette Tid. Der er ingen større Risiko forbundet med at slaa i Bordet for Højre i denne Sag. Hr. Neergaard vil faa samme Glæde som sine Forfædre af at drukne Aalen. Højre føler sig i sit rette Element, og »Nationaltidende« fastslaar da ogsaa straks, at Forslaget er et brugeligt *Forhandlingsgrundlag*, et Skridt i den rigtige Retning. Hele Højres Bestræbelse vil naturligvis gaa ud paa at sikre Formueejerne en endnu federe Bid, og hvem tvivler om, at Højre er villig til at yde en passende Betaling — i Form af Medvirkning til fortsatte sociale og kulturelle Nedskæringer og i Form af den yderste Langmodighed med Hensyn til Indfrielsen af de Løfter til Industrien, som Hr. Püschel paa Skromt paaberaabte sig.

Lettelsen til Formueejerne *haster*. Men det er ogsaa det eneste, der har Hast for de sammenvoksede reaktionære Partier. Løfterne til Erhvervs-livet kan jo stadigvæk *fornyes*. At *indfri* dem tænker ingen paa.